

Õiguskantsler

EstNet Trading OÜ
lauri@hollandijuust.ee

Teie nr

Meie 11.04.2017 nr 6-1/170470/1701596

Müügisaali mõistest

Lugupeetud Lauri Räpp

Pöördusite EstNet Trading OÜ nimel õiguskantsleri poole ning palusite kontrollida [kaubandustegevuse seaduse](#) (edaspidi KaubTS) § 15 lg 1 ja lg 4 ning [alkoholiseaduse](#) (edaspidi AS) § 41 lg 3 põhiseaduspärasust. Teie hinnangul ei ole kaubandustegevuse seaduses piisava täpsusega defineeritud mõistet „müügisaal“. Ühtlasi leiате, et alkoholiseaduses toodud keeld müüa alkoholi müügikohtades, millel puudub müügisaal, on ebaproportsionaalne.

Avaldusest nähtuvalt on Tartu Linnavalitsus EstNet Trading OÜ-le KaubTS § 15 lg 1 ja lg 4 ning AS § 41 lg 3 alusel teinud ettekirjutuse alkoholi müügi peatamiseks Tartus, Tasku keskuses asuvas tegevuskohas. Olete ettekirjutuse vaidemenetluse korras vaidlustanud. Õiguskantsler ei sekku reeglina konkreetsetesse juhtumitesse, kus on käimas vaide- või muu kohtueelne menetlus ([õiguskantsleri seaduse](#) § 25 lg 3 p 5). Teie ja Tartu Linnavalitsuse vahelise vaidluse lahendamiseks on Teil vaideotsusega mittenõustumise korral otstarbekas pöörduda halduskohtusse. Halduskohus saab kontrollida Tartu Linnavalitsuse tegevuse õiguspärasust, võttes arvesse kõiki konkreetse juhtumi asjaolusid.

Õiguskantsleri pädevuses on aga teostada abstraktset normikontrolli, tuvastamaks, kas regulatsioon või selle puudumine on põhiseadusega vastuolus. Abstraktse analüüsi käigus ei ilmnenu KaubTS § 15 lg-te 1 ja 4 ning AS § 41 lg 3 vastuolu põhiseadusega.

Seisukoha põhjendused pikemalt

KaubTS § 15 lg 1 kohaselt on kauplus eraldiseisva ehitisena või ehitise osas asuv jaekaubandusega tegeleva kaupleja tegevuskoht, millel on müügisaal. Kiosk on eraldiseisva ehitisena või ehitise osas asuv jaekaubandusega tegeleva kaupleja tegevuskoht, millel müügisaal puudub (KaubTS § 15 lg 2). Sama paragrahvi lg 4 kohaselt on müügisaal kaupluses asuv ruum, mis on kaupleja valduses ja kus pakutakse kaupa müügiks ning kuhu klient siseneb kauba valimiseks ja lepingu sõlmimiseks. Viitasite, et KaubTS § 15 lg 4 ei sätesta, milliste ruumikujunduselementidega ja kuidas peaks olema „ruum“ piiratud, et seda saaks pidada kaupluse osaks olevaks müügisaaliks. Teie hinnangul on tegemist õigusselgusetu olukorraga.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Põhiseaduse §-dest 10 ja 13 lg 2 tuleneva õigusselguse põhimõtte kohaselt peab isikul olema võimalik piisava selgusega ette näha, missuguse õigusliku tagajärje üks või teine tegu kaasa toob.

KaubTS § 15 lg-s 1 ja lg-s 4 sätestatud mõisted „kauplus“ ja „müügisaal“ on defineeritud piisavalt täpselt, et ettevõtjale oleks arusaadav, et müügisaali olemasolu eeldab ruumilist eraldatust ümbritsevast. Vaidlused selle üle, kas seadust on õigesti rakendatud, tuleb lahendada halduskohtumenetluse raames.

KaubTS sätestab erinevat tüüpi tegevuskohtade mõisted, kuna eriseadused näevad vastavalt tegevuskoha liigile ette erinevaid piiranguid. AS kohaselt on alkoholi jaemüük lubatud müügisaaliga kaupluses, kuid keelatud kioskist. Kauplust ja kioskit eristab see, et kauplusel on müügisaal (KaubTS § 15 lg-d 1 ja 2). Teie hinnangul on ebaoproportsionaalselt piirav keelata alkoholi müük kioskites, kuna keeld asetab müügisaali omavad ettevõtjad soodsamasse positsiooni võrreldes ettevõtjatega, kelle tegevuskohta käsitletakse kioskina.

Alkoholi müümise keeld teatud kohas piirab ettevõtlusvabadust. Piirang keelata alkoholi müük kioskist lisati alkoholiseadusesse aastal 2001 (vt [alkoholiseaduse eelnõu 764 SE lõpptekst](#)). Riigikogu eesmärk oli sellega piirata alkoholi kättesaadavust alaealistele, takistada salaalkoholi levikut ning vähendada võimalust, et isikud teevad alkoholi ostes spontaanseid otsuseid (vt [eelnõu 764 SE esimene lugemine](#); [eelnõu 764 SE teine lugemine](#)). Aastal 2014 Sotsiaalministeeriumi poolt koostatud [Eesti alkoholipoliitika roheline raamatu](#) kohaselt on alkohoolse joogi jaemüügi kohtade paiknemise reguleerimine üks oluline meede alkoholi kättesaadavuse reguleerimisel (lk 21).

[KaubTS jt seaduste muutmise seaduse eelnõu 150 SE seletuskirja](#) kohaselt võib kiosk KaubTS § 15 lg 2 mõttes asuda nii eraldiseisvalt väljas, kui kaubanduskeskuses sees (seletuskirja lk 20). Riigikogu ei ole seega pidanud vajalikuks eristada kaubanduskeskustes asuvaid kioskeid õues asuvatest kioskitest.

Kuigi kioskites alkoholi jaemüügi keelamine piirab ettevõtlusvabadust, ei saa seda piirangu eesmärki – rahva tervise kaitset – arvestades õigustamatuks ja seega põhiseadusvastaseks pidada.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise